

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyed-
évre 2 ft 50 kr, egy óra 1 forint.
Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Felelős szerkesztő:
Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Az alkotmányos küzdelem.

A parlamentáris küzdelem kezdetét vette.

Jól, rosszul történt-e a választásnak épen télviz idejére kitűzése, nem kérdés többé; kérdés csak az, hogy a választó polgárok megadják a választ arra, hogy tovább is a szabadelvűpárt programja szerint akarnak-e kormányoztatni, vagy újabb kísérleteknek dobják oda magukat? a kísérletezés veszélyes örvényébe vetik-e magukat? — vagy a békés fejlődést akarják-e továbbra is fenntartani az erőlködő hullámsapásokkal szemben, melyek a fenálló rendet ostromolják.

Mert meg kell jegyeznünk, hogy a szabadelvűpárt a rend, a béke.

Hosszu időn át megmutatta e párt, hogy Magyarországnak, a magyar államnak tiszteletet tud szerezni mindenfelé, fent és lent egyaránt.

A szabadelvű párt megmutatta azt, hogy nagy áldozatok árán ugyan, a bevétel és kiadás fölött az egyensúlyt helyre tudja és helyre tudta állítani.

De hát hol nem kell áldozni ott, ahol a régi, elhanyagolt állapotokat rendbe kell hozni, hogy alkotmányos életünk tovább fejlődhessék békés uton?

A magyar állam ma tiszteletet parancsoló állást foglal el a népek történe-

teben s a történetíró meg fogja jegyezni, hogy ez annak a pártnak érdeme, amely a haza történetébe e két jelszót írta fel: **b é k e s h a l a d á s.**

Aki hazánk történelmében a lapokat forgatja, rátalál arra, hogy volt egy idő, amikor a magyar nemzet önérzete mint köszál emelkedett ki a hullámsapások közül és e hullámsapások megújultak ma a választások idejében.

Az önérzet nyugalomával fogadjuk ellenfeleink támadásait, az önérzet ereje emeli keblünket, mert hazánk történetébe pártunk beírta azt a jelszót: a haza minden előtt!

Ki vádolhat bennünket azzal, hogy bármikor is megtántorodtunk volna!

Ime! — nézze meg bárki pénzügyi helyzetünk javulását.

Ime! nézze meg bárki közlekedési viszonyaink hatalmas fejlődését!

Ime! nézze meg bárki közoktatás-ügyünk ujjaalakulását!

Ime nézze meg bárki azt a békés haladást, mely nemzetiségi állapotunk megoldására vezetett!

Belállapotunk közigazgatásunk az, ami még mindig hagy fent kívánnivalót.

De ki gátolta meg, hogy ez is ne javuljon? — talán a kormányon levő párt? Nem. Ennek meggátlására össze-

állott az ellenzék mindenik pártja és nem igaz jelszót használt, nem azt, ami mindnyájunk keblét eltölti való, igaz óhaj-tással.

Hát honnan folyamodtak legtöbbször a kormányhoz igazságért, mint épen az ellenzékiek közül; ezek elismerték, hogy a legmagasabb hatalom, a legjózanabb, és legigazságosabb is.

És ez a párt, melynek kormánya tiszteltté tudta tenni államunkat nemcsak itt bent a hazában, hanem a külföld előtt is, ez a párt hívja fel a választó polgárokat, hogy a mult idő nagy sikerei felett ítéletet mondjanak.

Í, választó polgárok! — tudjátok és érzitek, hogy mi volt ez ország ez előtt és mi ma. Mondjátok a történetek felett bírálatot, józanul, bölcsen, a szenvedélytől nem elvakultan, hanem úgy, amint ítéletet kell mondani annak, aki igaz bíró akar lenni.

A bírák ma a választó polgárok. Kezeikbe van letéve a legfőbb hatalom, a választás joga.

Tisztelet minden pártnak! — becsülés minden elvnek! — de igazság! — ez legyen a jelszó bevésve szívbé, lélekbe egyiránt.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Margit.

— Csövegés. —

Mondok én önnek valamit:

Soha sem hittem az idealismusban. Sohasem képzeltem, hogy mi az a szerelem; — nem azért korántsem, mintha az élettapasztalat tanított volna meg erre, — hanem mert kerültem mindig a nők társaságát.

Sokat hallottam már a boldog együttlét örömeiről, az igéző szemekről, a sokat jelentő mosoly és kézzorításokról s az édes csókról, — de engem mindez hidegen hagyott, — mert nem voltam az idealismus híve s bármily nevelésesnek is tűnjék, — sokkal inkább örvendtem bármily csekély dolognak is, — mintha akár száz nő boldogított volna barátságával, avagy szerelmével.

S ha láttam, hogy mások, mint szaladnak a nők után, ha láttam mennyire epednek egy csók után, s ha láttam, hogy mily boldogoknak érzik magukat, midőn a boldog együttlét örömeit élvezik, ekkor én mindig azt mondtam, hogy ők csak azért boldogok, mert idealisták, mert bele tudják magukat élni az ábrándok világába, mely mindent oly szépnek tüntet elő s mely megtanít hinni,

bizni és reményelni. Pedig ez mindhárom a férfiak: a nő. No hiszen, elég jó barátom panaszkodott ők felőlök. Onnan ismertem őket. Nem kérek belőlük — mondám.

A magányt mindig kedveltem. Boldogságról fogalmam sem volt. Nem hittem senkinek, nem biztam senkiben s nem reményltem semmit. Napról-napról eltengődni, ez volt czélom. S ha hallottam, hogy mint sajnálják az emberek azt, kit a halál közülök elragadott, nagyot nevettem, nem tudtam elképzelni, hogy mi van abban sajnálni való; én a halált mindig olyan valaminek tekintettem, a melynek közeledtén örvendeni kell, mert véget vet mindennek s megvet egy oly ágyat, melyben mindig csendesen és háborítlanul pihenhetni.

S lehet, hogy még ma is hinném mindent. De ma már önkéntelenül is be kell vallanom, hogy a véletlen avagy a sors szeszélye éppen engem — ki nem hitt, nem bizott és nem reménylött — tanított meg arra, hogy az életet leélni nem lehet anélkül, hogy ne bíznánk s ne reménylenénk.

Egy leánnyal ismerkedtem meg nemrég. Az első látás hidegen hagyott. Beszéd közben úgy vettem észre, hogy az a hang, mintha nem hagyott volna oly érintetlenül s be kell vallanom, hogy szívesen hallgattam beszédjét.

Ugy éreztem magam, mintha kezdene elhagyni megszokott nyugodtságom, mintha nem is érezném jól magam, ha nem hallom azokat a lágyan s édesen csengő szavakat, mintha önkéntelenül is mindig rá gondolnék, s csakugyan az a jóságos arc, az a kedves lény folytonosan előttem lebegett és én ez időtől fogva koror és magamba zárkóztam letem.

Ugy éreztem, mintha e leánnyal való megismerkedésem vesztetre lenne. Képzelmemben mindig előttem lebegő alakját elűzni szerettem volna magamtól, — de mintha ezt hasztalan tenném; mennél inkább üttem, — annál inkább, annál kedvesebben közeledett s nekem folytonosan úgy tetszett, mintha lágyan édesdeden csengő hangon suttogná: „minek üzöl el, hisz láthatod én is vonzódom hozzád!” S hasztalan kezdtem küzdeni, — hiába való volt, hogy kerültem, hiába való volt minden. . . ez a leány már befészkelte magát bensőmbé s midőn leginkább igyekeztem őt kiűzni képzelmemből, akkor úgy tetszett, mintha szívem kezdene szólni mellette, mintha védelmére kelne s mintha mondaná: „e nő képét én magamba zártam, e nő az enyém!”

Ennek dacára is kerülni akartam, — de hiába! Nem tudtam magamon uralkodni. . . Küzdöttem szörnyen önmagam ellen, — de

Belföld.

Apponyi és a magyar nyelv. A Délmagyarországi Közlönynek irják egyik temesmegyei községből ezt a jellemző történetkét; Az Apponyj Albert gróf, a nemzeti párt vezére által Temesvárott vasárnap tartott programbeszéd hatása máig is mutatkozik községünkben. A községi képviselőtestület tegnapi ülésében ugyanis a jegyző azt indítványozta: mondja ki a képviselő testület, hogy az ügykezelési nyelv ezen túl a magyar legyen. A jegyző kifejtette, hogy a lakosság hazafias érzelmeivel nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy a községi képviselőtestület jegyzőkönyvei nem az állam hivatalos nyelvén, hanem német nyelven szerkesztessenek. A képviselő testületi tagok, kik legnagyobb részét német ajkúak, nagy helyesléssel fogadták a jegyző indítványát és azt kétségkívül egyhangulag el is fogadják, ha fel nem áll egy községi képviselő, a ki Temesvárott részt vett a nemzeti párt gyűlésén és Schiller ékes nyelvén imígyen nem vág vissza: Tisztelt képviselőtestület! En a jegyző ur indítványát nem fogadom el. Nem fogadom el pedig azon egyszerű indoknál fogva mert a nemzeti törvény biztosítja ama jogukat, hogy szabadon választhatjuk jegyzőkönyvi nyelvünket. Mikor az „illustrier Parteiführer“ kijelentette; hogy az ország minden polgárának anyanyelvére vonatkozólag a nemzetiségi törvény által biztosított jogait tiszteletben tartja: mikor maga Apponyi, a nemzeti párt vezére német nyelven tartja meg Magyarországon programbeszédét, nem látom át, miért mondjunk mi le törvényadta jogunkról és miért szerkesztessük mi tanácskozásainkról magyar nyelven jegyzőkönyveket. En szívvel lelekkel magyar érzelmű vagyok de ily körülmények közt nem járulhatok hozzá az indítvány elfogadásához. Ha a nemzeti párt vezére a német nyelvet használja politikai beszédeiben, használjuk mi is a községi ügykezelésben.

A jóra való német atyafi érvelései hatottak, Hét szavazattal öt ellenében elvetették a jegyző indítványát és kimondták, hogy a jegyzőkönyvek ezentúl is német nyelven vezetendők.

Ime, ez Apponyi kortesbeszédének a hatása az idegen ajkú községekben! Mondja aztán valaki, hogy Apponyi hiába járt a délvídeken.

végre is meg kellett magam adnom annak a láthatatlan hatalomnak, a melyet eddig nem hittem; — amelyet az emberek szerelemnek mondanak . . .

Elmentem hozzá . . . ő kedvesen nagyon kedvesen fogadott.

Mosolyogva szegte rám szép nagy szemét és én . . . azokban a szép szemekben egy egész örökkévalóságot láttam.

Elmentem aztán hozzá gyakran, — boldognak érzém magam, ha közelében lehettem és ő mindig igen szívesen fogadott. — Nemsokára bizalmasabbak lettünk és én rövid idő múlva letévém sorsom e leány kezébe. Hogy tudta-e ő ezt, — azt én nem tudom, — de ha igaz, hogy a szemekből olvasni lehet, — akkor lehetetlen, hogy ne vette volna észre.

Hogy ő mit gondol, azt nem tudom, — azt azonban igen, hogy én, ki annyira gunyoltam mindenkit, a ki idealista s ki szerelmes volt, — most én is azzá lettem s reményelek egy jobb jövőt akkor, ha ez a bájos leány érzelmeimet viszonzni fogja. S ha nem viszonzozza? S ha kinevet? Akkor én is elfogom mondani a gyöngyhalász meséjét, kinek sivar életében csak egy öröme volt, midőn sok tárazás után egy igen értékes gyöngyöt halászott ki a tengerből, de alig, hogy tenyerében tartva gyönyörködött benne, a gyöngy hirtelen kigurult kezéből, visszacsúszott a tengerbe s elveszett örökre!

Az elkeresztelések ügye. Az elkeresztelések ügyére vonatkozólag, a híresarnok a következőket jelenti: A hercegprimás rögtön kinevezése után é r i n t k e z é s b e lépett a kormányhoz és a szentszékekkel az ügynek lehetőleg gyors elintézése céljából. Az előzetes tanácskozások befejezésével oly megoldási módot terjesztett a pápai kurja elé, mely ép e tanácskozások eredménye volt, s így a pápai szentszék jóváhagyása után a kormány részéről is joggal várható abba való beleegyezése. A római szentszék kedden e hó 19-én határozott az elkeresztelési ügyre vonatkozólag a primás által eléje terjesztett módokat felett. Az erre vonatkozó hivatalos iratok azonban még nem érkeztek meg a hercegprimáshoz. Anyi azonban már is bizonyosnak mondható, hogy az iratoknak megérkezése és azoknak a kormányhoz való közlése után, az elkeresztelési ügy a mai viszonyok közt talán egyedül lehetséges módus vivendi által mindkét fél kívánalmainak megfelelően el lesz intézve.

A főrendiház új elnöke. A főrendiház elnökévé újból Vay Miklós báró fog ő felségnek fölterjesztetni. Egy fővárosi lapnak megerősítésére szolgáló híre szerint a képviselőház elnökéül Tisza Kálmánt ohajtják megnyerni.

Az osztrák-magyar bank új kormányzója. Wekerle Sándor pénzügyminiszter, ma Bécsbe utazik, ahol az osztrák-magyar bank új kormányzóját illetőleg fog értekezni. Mint-hogy a törvény értelmében ezidőszent magyar főkormányzó nevezendő ki a választás valószínűleg Tóth Kálmánra, a közös legfőbb számszék ezidőszent elnökére fog esni. Szó volt Falkról, Wahrmanról és Szél Kálmánról is, de azok nem fogadhatták el ezt az állást magánviszonyaiknál fogva.

Választási mozgalmak.

A vidéki választási izgatottságok, a Jmelyekről nap-nap után aggasztóbb hírek érkeznek, komolyan gondolkodóba ejti az irányadó köröket. Mint értesülünk, ezek az irányadó körök egyhanguan abban állapodtak meg, hogy azokkal a visszaélésekkel szemben már a választásokat megelőzőleg is a legszigorubb eljárást kell tanúsítani. Közlebből a törvény hatóságok hivatalos felhívást és abban utasítást fognak kapni, hogy elnézést nem ismerő

szigorral és éber figyelemmel kísérik lépten-nyomon a választási mozzanatokat s felsarjadozó visszaéléseket, jöjjenek azok bármely oldalról, még csirájukban fojtsák el.

Bankett Dorogon. A h. dorogi válaasztók Ferenczy Elek szabadalvüparti képviselőjelölt tiszteletére bankettet rendeztek; melyen a város értelmi közönségén, a szabadalvü párt kiválóbb tagjain a dohánybevaltás czéljából éppen Borogon időző vidéki dohánytermelő gazdák is részt vettek. Felköszöntöket mondtak Nagy Miklós pártelnök, Gartner E., Fluk Miklós és többen. H. Dorog válaasztói tömegesen és rendületlenül sorakoznak a szabadalvüpart lobogói körül.

Károlyi Gábor gróf tegnap délután 4 órakor szerencsétlente Nagyváradot. Este pártja bankettet rendezett, melyre az érdeemes jelölt eredeti közbeszólásokat mondott. Ma dél után pedig elmondja programbeszédjét a Zöldfában.

A debreczeni függetlenségi párt jelöltjei vasárnap d. e. tartják meg programbeszédüket a Margit fürdőben.

Tarrai Henrik nádudva i nagy birtokost a Budapest VII. kerületbeli válaasztók egy része felkérte, hogy nemzeti párti programmal fogadja el a jelöltséget dr. Morzányi Károly ellen. Tarrai Henrik azonban kijelentette, hogy ő nem nemzeti párti s ily a'apon fel nem léphet.

Választási apróságok.

Ruy Blastól.

Egész Debreczenben csak egy helyen van kitzve a nemzeti szín lobogó: Szikszaynál a Magit fürdőben. Ez pedig nem azt mutatja, hogy ki éljen, csak annyit hogy fagyott.

Bizony szomorú a debreczeni nem érdek lődés. Sshoi egy kis mozgalom, jelölteket életető nemzeti zászlók! Az ujságíró kétségbe lehet esve, különösen ha látja, hogy más városokban már a fejbeverésnél, néhol pedig már agyverésnél járnak.

A debreczeni közöny fajta be nem ver, sem válaasztót nem öl, ez a közöny legfeljebb a jelölteket üti agyon.

Pedig vigasság van elég. A két párt: a szabadalvü és a független, mielőtt neki menne a nagy harcznak, nagyot mulat mindakettő bált rendezven, az egyik az erőre (a mit

Hanem hát ez mind igen szép — csak egy nagy baj van, s ez az, hogy ez a leány, a kivel így megismerkedtem az — ön Murgit!

Kovács Kaufman Sándor.

Mit nem tesz a rokonszenv.

— Francziából. —

Az atlanti óceánon túl, egy köztárasági államban — nevét elhallgajuk, következő eset fordult elő:

Egyik európai hatalmasság követe ünnepélyt adott. A követ ur neje személyesen ügyelt föl az előkészületekre, midőn agyában hirtelen egy eszme villant fel.

— Nem — kiáltá az ürnő — lehetetlen! Soha sem fogom magam erre határozni. Soha!

S azonnal férjéhez, a követ urhoz rohant.

— Nagyon természetes, — mondá a háziasszony, midőn férje dolgozó szobájának küszöbét átlépte, — hogy én holnap Machyn mistresst nem fogom a léposó alján fogadni.

— De, édesem, ez elmellőzhető.

A követ csak most vette észre első ízben ez etikette, kérdést, amely külöben oly világos volt, hogy szót is kár volt miatta vesztegetni.

— Az etikett-szabály határozottan szól. Machyn mistress az államfő neje.

— De ez a nő — izé volt, — ön tudja.

— Abhoz ami államunknak semmi köze.

— De nekem van közöm hozzá; nekem!

— Legkevésbé sincs, Még csak tudunk sem szabad róla! Ami országunk szemétt hny mindazon dolgok fölött, melyek itt történekek, mindaddig, míg azok a mi érdekeinkbe nem ütköznek.

— Akkor az ön állama kereszen olyat ha akar aki ennek az asszonynak a fogadására siessen, mert én ugyan egyetlen egy léposón se fogok eléje lemenni.

E szavakkal a követné elhagyta a dolgozó szobát a legnagyobb aggodalomban hagyva vissza férjét. A követ ur nagyon jól ismerte a feleségét. De az is igaz, hogy az etikette szabályok sem türnek meg semmi elmagyarázást.

42-ik szakasz. Ha az államfő valamely idegen követség ünnepét személyes jelenlétével tiszteli meg a követ tartozik az államfő a léposóház peristüljében fogadni. Ha pedig az államfőt az ünnepségre a neje is elkíséri, akkor a követ neje szintén köteles az államfő nejét a léposó alján fogadni.

Itt nincs csürés zavarásnak heije. Ha a követ neje a léposó alján meg nem jelenik ez a legnagyobb sérelemnek, insultusnak tekintetik azon állam ellen, melynél az illető

a Bika jelképez) a másik a nőkre (Margit) támaszkodván.

A pártok báloznak, mondván, hogy először táncolnak egymás között, azután pedig egymást táncoltatják meg.

*

Azt a kérdést teszik most fel, hogy ki a két legbátrabb ember Debreczenben? S azt felelik, hogy Komlóssy Dezső és Bakonyi Samu. Mert az egyik mert az első, a másik pedig mert a harmadik kerül-t ben fellépni. Ugyanis az első kerület a szabadelveknek, a harmadik kerület pedig a függetlenségieknek — valóságos — sóhajok hidja.

Hanem azért forward! a ki meri, az nyeri.

*

Körössy Sándor bácsi elment jelet menteni a szomszéd Szoboczlóra és nélküle talán soha nem lenne képviselő Czeglédi Mihály, mert az öreg faltörő ki ugyancsak sarokba szoritotta ott a függetlenségiakat. Azt mondja erre Kuczik Gábor bácsi hogy:

— Hja, könnyű annak a szomszédba menni seperi, a kinek itthon már tiszta a háza tájéka.

*

A színészek közül Balassa Jenő titkárnak szavazati joga van. hova fogsavazni az majdnem bizonyos. Mert a kormánypartiakra azt mondják, hogy azt felülről sugalmazzák, a színésztől pedig tudva van, hogy azt — a lúrló is sugalmazzák.

Izgatók és izgatások.

Budapest, január 20.

Ha az emberek tudnák, hogy a technikai találmányokon kívül alig van valami új a nap alatt, hogy a mi most történik, az már mind megtörtént, hogy a mi most iratik, az már mind megíratott, ami most beszéltetik, az már mind elmondott, hogy egyik generáció csak ismétlése a másiknak, hát talán nem lennének olyan ünhittek és olyan büszkék arra, amit tesznek irnak és beszélnek. Az ellenzéki sajtó is, ha tudni akarná, hogy amit ő most a választásokról ír, azok meg voltak már írva különben külön fantáziával, különben külön művészi variációkkal s hogy azzal ma már hatást előidézni nem lehet, talán higadtabban és okosabban gondolkoznék s a hasztalan szószartyáskodással föltagyns.

Vajjon ki ne tudná az országban, hogy a kormány az oka mindennek a mi rossz, s az ellenzéknek lehet köszönni mindent ami jó. Hiszen ez már nagyon régi dolog. Tudva levő, hogy még a vizáradásoknak is a kormány volt az oka meg az alföldi munkásmozgalmaknak is, na hát pláne, hogy ne lenne az oka azoknak a verekedéseknek, melyek a választások alatt lezajlanak, s annak a vérhullásnak meg halálaknak, a mit a rend helyreállítására kirendelt közegek fegyvere az ellentétekben okoz és okozni fog!...

Az ellenzéki lapok izgatnak, az ellenzéki jelöltek izgatnak, az ellenzéki kortések izgatnak és rettenetes! A nép föl hagyja izgatni magát! Pedig az izgatás csupa tiszta, jámbor érzelmeknek a tolmácsolása: de hát a választók el vannak keseredve a kormány ellen, a mi nem csoda... Persze hogy nem csoda. Hisz az régi dolog!

Nem is azt állítjuk mi, hogy az izgatással a népre ne lehetne hatni, hanem ama csürre-csavarással, hogy aztán az izgatott kedélyek kicsapongásáért a kormányt tegyék felelőssé, ezzel nem lehet hatni. Ez már annyira elcsépelet és koptatott ellenzéki fogás, annyira eléletlenített és kicsorbult ellenzéki fegyver, hogy nem sok kárt tesz a kormányban bárki forgassa is.

A budapesti utcai botrányokról csak annak lehet fogalma, aki azokat átélte; a budapesti polgárság undorodását ezektől a botrányoktól csak azok ismerik, akik a polgársággal érintkezésben állanak; a budapesti rendőrség emberföltötti fáradozását, az ide-oda hajszolt szegény emberek kimerülését, az őket inzultáló tömeg durvaságát és sértegetését, piszkosságát és alávalóságát csak azok ismerik, kik mindeneknek szemtanúi voltak. Hanem azért az ellenzéki sajtó egyre provokálta a botrányokat, s a rend fenntartásának közegeivel szemben az utcák felkavart szeméjtét vette pártfogás alá.

Mind ezek a hazafias és tisztességes dolgok ismertek már a közönség előtt, s a főváros polgársága vissza is fogja most hálalni az ellenzéknek a főváros helynyugalmának annyiszor töltött felkorbácsolását.

Ismételjük tehát, hogy amit most az ellenzéki sajtó a választásoknak legkivált általa provokált balesetéről ismét trombitálni kezd, már régi nóta és mindenféle változó sokban el van fújva. De azért ha kedve tartja, elfújhatja újra. A zenének is csak akkor van hatása ha a művészet nemes érzésével adatik

elő, de amint egyszer kintornába kerül, vége neki.

Az ellenzéki izgatás dicsőítésére legyen tehát mondva, el vagyunk rá készülve, hogy verekedések rendeztetni fognak, hogy a fegyveres rendeztetés szükségessége fog fenforogni s ártatlanoknak élete is kioltatik: de kezünket szívünkre téve, bátran elmondhatjuk: mi ártatlanok leszünk benne! Feleljen érte Isten és saját lelkiismerete előtt az, akit a felelőség illetni fog.

G. B.

Külföld.

Pofozkodások a francia kamarában. A francia képviselőházban történt páratlan botrány minden nevezetesebb következmény nélkül marad. Rövid ideig az hírlett, hogy Constans miniszter lemond; de nem teszi, mert azt, hogy Laur képviselőt felpofozta, általánosan — helyeslik. Minisztertársai szolidaritást vállaltak érte, a sajtó pártját fogja, a képviselők többsége helyesli eljárását, a szenatus tagjai pedig nemcsak helyeslik hanem gratuláltak neki, oly kijelentéssel, hogy semmi szín alatt sem fogják bírói üldözését megengedni. Constans ugyanis szenator. Magán úton Laur, eddigi hírek szerint, nem tesz semmi lépést. O, a ki a két pofont kapta, sajtóságos módon Rocheforthoz intézett kérdést, provokálva Constans minisztert; Rochefort ezt táviratilag megtiltotta. A szintén hajba kapott Delpéche és Castellin képviselők már eligazították a dolgukat: tegnapi megvívta s Delpéche a karján megsebesült.

Vallási tolerancia Oroszországban. Pétervárról érkező sürgöny jelenti, hogy ott új törvényt bocsátottak ki, mely a vallási indokokból eredő minden kihágást Szibériába való deportálással vagy kényszermunkával sújt. Mindenesetre jeles elhatározás, már csak az ömegtágadással fogva is, melybe az illető oroszoknak az a törvény okvetlenül került. Csak aztán ennek a törvénynek is ne legyen az a közös sors osztályrésze, mely oroszországban tudvelelőleg annyi más bölcs intézkedést arra kárhozta, hogy — papíron maradjon.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelnek.

követ hitelesítve van, — s e két állam közt a viszonyok úgy is eléggé feszültek. Mit tegyünk? Ur isten mit tegyünk?

A követ azonnal tengeralatti sürgönyt küld haza miniszterének röviden megismerteti felesége jellemét, s tanácsot kér e válságos helyzetben.

Másnap megkapta a miniszter sürgönyválasztát, mely így hangzott!

„Föltétlen hódolat, vagy lemondás.“

A követ megmutatta a sürgönyt feleségének, aki azt felelte rá:

- Nem felelek le!
- A kormány vissza fog hívni.
- Nekem mi degy.
- Háboru lesz belőle.
- Mit bánom én?

— Diplomáciai pályám tönkre lesz téve. Ön le fog menni.

— Soha!

— Akkor lezipelem, — mégis ott kell lennie, azt mondom önnek.

Esti 10 óra.

Követ ur ő exczellenziája teljes diszben van. A követség tisztviselői hasonlólag, kinyalva, rendjelekkel diszítve.

Az idő mulik, a követné pedig nem jó! A követ ur szolgát küld érte. A követné azt üzeni vissza, hogy nem jó.

Ő exczellenziája, mindenekfölött saját állama érdekeit viselven szívén, az erőszaktól sem riad vissza. Négy lakójának int, s e kísérettel rout neje lakosztályába. Azonban

alig lépett át a küszöbön, a szolgákat azonnal visszaparancsolja. Ó shooching! Felesége ágyban fekszik.

Igen is! Levetkőzött, s lefeküdt azon meggyőződésben, hogy pongyolában csak nem fogják a lépesőházba cipelni.

Ő exczellenziája kétségbeesetten gondol az e kritikus helyzetből beállandó iszonyatos következményekre.

De ime! — szerencsére itt hoznak egy levelet a köztársaság elnökétől! Olvassa.

„Kedves követ ur! Feleségem, hirtelen történt rosszulléte miatt, kénytelen az ágyat őrizni s így amaz élvezetről lemondani, hogy az ön mai estélyén megjelenhessen. Tehát csak egyedül fogok megjelenni. Barátságos kézzorítással. Machin, elnök.“

Ő exczellenziája hálatalten emeli kezét az ég felé. A politikai egyensúly nem fog megzavartatni.

De mi történhetett az elnöknel? Talán mistor és mistress Machin hallottak valamit úgy fülhegygyel a követné asszony makacskodásáról? Szörnyűség!

Hogyan lehetne itt valamit megtudni? Ah! talán a levélhezöz szolgál... Előhívattja. Ő exczellenziája egy aranyat nyom a lakáj kezébe, s nem röstelli tőle személyesen megkérdezni:

— Fejezze ki ön. kérem elnök ő magassága iránt érzett legőszintébb részvéte-met. Nagyon fájdaalmasan érintett az eset...

osztom aggodalmait... talán ha ugy ohajtja, elhalaszthatnók az estélyt...

— De, az istenért, Excellenciád már oly nagy költségbe verte magát... egyéb-iránt sohse aggaszsa ez a körülmény Excellenciádat... mert hát... őszintén szólva — de egész bizalmasan... mistress Machin egyáltalán nem beteg. Az elnök ur így szól hozzám! „Mit fogsz te ott csinálni, azok közt a cifra bábuk között? És az elnöknek azt felelte rá: „Igazad van; hadd unatkozzanak magokban. Mit keresnek én ott? — De kérem, kegyelmes uram amit most mondtam — csak a legnagyobb titoktartás mellett...“

A kocsizörgés félbeszakította az érdek-s párbeszédet. Az elnök jött meg.

A követ eszeveszetten rohant le a lépcsőkön. Kis hja, hogy a fogadásról el nem késett.

— Elnök ur!

E szavak közt diplomáciai mosolylyag s brit méltósággal hajtja meg magát.

— Jó estét, kedves követ, hogy van?

— És mistress Machin.

— Egy kissé gyöngékedik. Kénytelen volt lefeküdni. Hát a mi kedves követnének?

— Beteg! Komolyan beteg! Szintén ágyban fekszik. Ez a következtetése a rokon szenvnek, elnök ur!

— Igenis, ezt eredményezni a hölgyek szimpátiája egymás iránt.

S az elnök ur méltóságos léptekkel balad a lépcsőkön fölfelé.

felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Színházban előadások naponta péntek kivételével kezdődnek este 7 órakor.

Nagy sétatáncverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit fürdő“ nagytermében.

Január 23. Szabadelvűpártbálja Bikában, a Margit-fürdő nagytermében.

Január 27. A csizmadia ifjuság betegsegélyző egyesületének bálja a Margit fürdő nagytermében.

Január 28. Zártkörű theaestély a Margit fürdőben.

Január 30. A szürszabó ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Január 31. Iparos kör bálja a Bika nagytermében.

Febr. 6. A kőműves iparosok bálja a Margitfürdőben.

Febr. 20. Kereskedő ifjak önképző egyesületének 25 éves jubileuma.

Febr. 21. Kereskedő ifjak jubiléris táncestélye a Bikában.

Febr. 10. A csizmadia ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Febr. 25. Zártkörű thea estély a Margitfürdőben.

Febr. 26. Pinczér ifjuság bálja a Margitfürdő nagytermében.

Febr. 27. Függetlenségi bál a Margit fürdőben.

— **A szabadelvű párt bálja, az előjelekből ítélve, igen szépen fog sikerülni a mi nem is csodálható, ha látjuk, milyen tekintélyes, úgy számban mint egyéneken kiváló rendező bizottság áll az ügy élén. Pártunk, mely magában foglalja az intelligens és törzsökös polgárság nagyobb részét, meg fogja mutatni hogy a porketen is otthon van. A bál, mint már többször említettük, szombaton lesz a Bika szálló nagytermében s fényes sikerűbálnak ígérkezik. Belépti díj a bábra személyi jegy 1 fnt, páholyi jegy 3 fnt. Páholyba lépőknek nem kell külön személyijegyvel birniok. Poholyjegyek kaphatók Gyenes Lajosnál, személyjegyek pedig Zádor Lajos, Beke László és Szent Királyi Tivadarnál.**

— **Unger Gusztáv kir. táblai bírót nagy veszteség érte. — Édes anyja özv. Unger Alajosné szül. vasvári Vasváry Aloizia elhunyt Szatmáron 81 éves korában. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.**

— **Közutak fenntartása és tovább építése.** Debreczen város belterületén lévő közutak fenntartásához és tovább építéséhez szükséges tört. cyclops-, és koczakakó szállításával 1892 1893 és 1894 évekre a városi tanács Reichmann Armin eddigi vállalkozót bízta meg aki tokaji hideg oldali kőbányájából a tört kavics köbméterét 6 fnt 30 krért, a makadámhoz való alapkö köbméterét 5 fnt 65 krért, a cyclopskö köbméterét 8 fntért, a koczakakó ezért 290 fntért, a fejkő ezért 190 fntért szállítja.

— **Halálozás.** Csáky Gergely tekintélyes polgárt, nyugalmazott városi tanácsot és családját nagy veszteség érte; szeretett neje, a gondos édesanya elhunyt. A bánatos család következő gyászjelentést adta ki: Mély fájdalommal jelentjük a legjobb feleség, a pártatlan édes anya és anyós Csáky Gergelyné szül. Szecsey Katalin asszonynak folyó évi Január hó 21 kén déli 12 órakor, életének 52-dik, a legboldogabb házassáletnek 34 dik évében, hosszas szenvedés után történt gyászosan elhunytát. Felejthetetlen drága halottunk földi részei folyó hó 23-án d. e. 10 órakor, a Nagy-Peterfia utczai 815. sz. háznál, majd a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után, a Hatvan-utczai temetőben fognak örök nyugalomra letétni. Mely végtisztességételre rokonainkat, barátainkat s ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Teste pihenjen esőndösen az anyaföldnek békés ölében, lelke megvártója karjai között! Hü kegyelet, áldó emlékezet viraszson az igazak sirbalmán! Debreczen, 1892. Január 21. Bánatos férje:

Csáky Gergely, nyug. városi tanácsnok; Gyermekai: Erzsébet, férjével Dr. Nagy Gáborral; János, Béla, Katalin, férjével Mócz Lendrével; Mária, férjével Sass Bélával; Ilonka Gizella és Margit,

— **Szülék figyelmébe.** Az elemi iskolák és felső leányiskola újra megnyitását t. főorvosi jelentés alapján polgármester ur oly feltétellel engedélyezte, hogy az iskolákból bármely ok miatt kimaradó növendékek csakis orvosi bizonyítvány mellett vehetők fel.

— **Taligások verekedése.** A kis új utcza taligás „összekülönbözött“ egymással és ugyancsak „mégdekeltek“ egymást. A rend őrség mindhárom befogta és a kihágási bíróság elé állította.

— **Hatósági megbizottak a képviselő választásoknál.** A városi tanács a választási helyeken működésre hatósági megbizottakul következő tisztviselőket rendelte ki: az I. v. kerületbe Kiss Károly levéltárnokot és Tüdös József számvevőt; II. v. kerületbe Vértessy István főjegyzőt és Udvarhelyi Géza városgazdát; a III. v. kerületbe Rác György gyámpénztári ellenőrt és id. Tikos Imrét. — Az I. vál. kerület szavazási helyéül kijelölt egyházi épületet, melyben ezelőtt Tóth Sámuel hittanár lakott, a mérnöki hivatal ma kezdette berendezni.

— **Igazságos statisztika** a városok egészségügyi állapotáról. A halandósági arány kiszámításánál eddig kiétel nélkül minden egyént fölvettek aki valamely városban meghalt. A tavalyi bécsi nemzetközi statisztikai értekezlet belátta, hogy ily módon nem a város egészségügyi állapotáról; ennél fogva s a helyi viszonyok jellemzésére más arányszámot is fölvet, melynek kiszámításánál ki hagyják azon halottakat, kik kivülről betegen jöttek az illető város kórházába, börtöneibe vagy valamely gyógyintézetébe. Az országos statisztikai hivatal megkeresése folytán Január 1-től kezdve Debreczenben is a kerületi orvosok a halálesetről szerkesztett heti kimutatásaikban már tekintettel vannak a fenti intézkedésre s a polgármesteri hivatal a statisztikai kimutatásokat terjeszti fel Budapestre, hogy azokban a netalán Szigeden helyről Debreczenbe betegen érkezett s itt meghalt egyének külön vannak kimutatva. — Ez által igazságosabb azinben lesz feltüntetve Debreczen város egészségügyi állapota.

— **Halált okozó petroleum robbanás.** H-Dorogról írják lapunknak, hogy ott megrendítő szerencsétlenség történt Szabó Lajos vendéglős házában. — A petroleummal teli lámpát este a konyha párkányára helyezte Szabó Lajosné. — A lámpa rövid idő múlva felrobbant s a már ágyban fekvő vendéglősné a szó szoros értelmében összegegett s néhány óra múlva iszonyu kínok között kisenvedett. Az orvosi segély csak néhány percznyi enyhülést hozhatott és nem szabadulást. Temetésén jelen volt a fél város.

— **Étveszélyes háziszser.** Sokat hangoztatott panasz, hogy népünk vajmi keveset törődik egészségével. — Bajában kuruzslóktól kér tanácsot s bizalmát, nem ritkán veszedelmes háziszserekre veti. Keservesen lakott meg e könnyelműségért Nagy János nevű tanyai lakos is, ki megsérült ujját — vén asszonyok tanácsára — terpenin-nel gyógyíttatta. Másfél nap múlva azonban oly szörnyű kínjai támadtak, hogy megrémülve látott orvosi segítség után, Épen jókor, hogy élete talán megmenthető. Dr. Bruckner Ernő műtőorvos, vérméregzést konstataált a betegen s életmentés céljából sürgős operációt végzett rajta, mely a „háziszser“rel kuruzsolt ujj elvesztésével járt.

— **Hajléktalanok menhelye.** Sok szegény ördög keserves állapotba jutott a csikorgó tél beálltával. Nincsen szállások, ahol legalább éjjelre meghuzhatnák magukat. — Némelyek trágyadombok között vájnak maguknak odut, mások még piszkosabb buvóhelyekre: csatornába húzódnak. Sokan csak azért keresik az összeütközést a törvényes renddel, a rendör-

séggel, hogy bekopertázzák őket. A városházán most keresik e nyomorult hajléktalanok számára az alkalmas menhelyet. Valószínűleg egy üresen álló pincze-börtönt mutatnak ki számukra, ahová minden este hat órakor tartoznak bevonulni s reggelig zár alatt tartják őket. Az egyéni szabadság ilyenmü megszorítására azért van szükség, mert ez emberek némelyikében veszedelmes hajlam lakozik.

— **A debreczeni polgári kör bálja** a Bika szálloda nagytermében szépen sikerült, úgy hogy az egyesület vezetői és a rendezők meg lehetnek elégedve úgy az anyagi, mint az erkölcsi sikerrel. A Bika szálló fényes terme meg telt a polgári családokkal, kik fesztelenül és kedélyesen mulattak Rác Károly bandájának zenéje mellett. Megjelentek a bálon Körösy Sándor, Thaly Kálmán, Kovács József és Bakonyi Samu képviselőjelöltek, továbbá ott láttuk Bekény Pétert, Nagy Balint alelnököt, Tóth Lajost, a kollégiumi és a tanári kar számos tagját. Az első négyest 40 pár táncolta és körmagyart is jártak. Szün óra alatt felkészöntök is voltak, melyek sorát Ladányi Sándor lelkész kezdte meg, a ki kiemelte a polgári kör nemes hivatását s buzdította a polgárságot a belépésre. Utána Sinka István mondott felkészöntőt az egyesület tagjaira és végül közönség érdeklődését a kör iránt Nagy Balint alelnök köszönte meg dikcióban. Nagy Balint alelnököt Tóth Lajos köszöntötte fel. A vigalom kivilágos kivirradtik tartott.

— **A honvédelmi miniszter és a p. ladányi csendőr.** Fejérváry Géza báró e hó 17-én a déli vonattal érkezett meg Püspök-Ladányba, hogy onnan Szerepre menjen, meglátogatni Korniss Károly grófot. Mikor a vonatról lezállott és meglátott ott egy csendőrt, magához intette. A csendőr a polgári ruhába öltözött miniszterre alig vetett fittyet, mindazonáltal odament hozzá és megkérdezte, hogy mi tetszik? „Ismer ön engem?“ — kérdezte a miniszter. — „Nem“ — felelte a csendőr. — „Hát azt tudja e ki a honvédelmi miniszter?“ — A csendőr sietett megadni a választ: „Igenis tudom. Gróf Szapáry Gyula.“ — Fejérváry erre elmosolyogta magát s tovább kérdezősködött: „Vane sok utas?“ — „Igenis van.“ — „Utazik e erre sok zsebmeszó?“ — „Igenis utazik.“ — Ez utolsó kérdés és felelet után a honvédelmi miniszter benyult a zsebébe, kivette a tárczáját a melyből hat forintot vett ki és oda nyújtotta a csendőrnek, aki megsértődve sietett hátra, miközben hevesen szólt: „Nekem nem szabad elfogadnom semmit és nem is fogadok el.“ Fejérvári mindazonáltal tovább is nyújtotta felé a pénzt, mondván: „Csak fogadja el és váltson ezért egy egy óra szóló vadászszyet báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter nevére s küldje utánnam Szerepre.“ Ezután a miniszter eltávozott, ott hagyván az ámuló csendőrt aki így tanulta meg, hogy a honvédelmi miniszter nem — gr. Szapáry Gyula.

— **Vadászat.** A debreczeni vadásztársaság tagjai f. hó 24-dikén a savoskúti erdőben tízes vadászatot rendeznek. Gyülekezési hely reggel 9 órakor a savoskúti Csárdánál. Tegnap egy kisebb 7 tagu társaság vadászott a Tanácsikán. Eléjtettek 22 nyulat. két róka is hajtásba került de mindkettő szerencsésen elmenekült. Az utolsó hajtásnál egy őzbak is mutatkozott, de már akkor a szabályszerűség tiltotta, hogy rá löjjenek. A naphőse Czichini Kálmán volt, ki legtöbb vadat ejtett.

— **A helybeli röm. kath. elemi fiú és leányiskolában** az előadások január hó 19-ikén már megkezdődtek. Mintán a t. főorvos ur hivatalos jelentése szerint városunkban a járványos betegségek megszűntek és még is több szülő, talán a járványtól való félelem miatt gyermekét az iskolától visszatartja: alulirott igazgatóság ezen az uton is felszólítja a t. szülőket, hogy gyermekeiket pontosan járassák iskolába, mert az igazolatlanul mulasztók az illetékes hatóságnál kötelesség szerüleg be fognak jelentetni. Debreczen,

1892i január 22. A róm. kath. elemi iskolák igazgatósága.

— A „Csokonai kör“ irodalmi szakosztálya január 23-án d. u. 5 órakor a szokott helyen ülést tart melyre a t. tagok meghívottak Tárty: a Kazinczy pályázat elbírálása feletti intézkedés és folyó ügyek. G é r e s i Kálmán, elnök.

— **Fucscs.** B a r t ó k János endőr kézbesítő nem tudja azt, hogy az isten eszet ad az okos embernek, de a haupt trefferzeit a hüjének tartja, a kik ésszel nem győzik. El is hitte hát, hogy 200,000 frtot nyert a kislutrin. Mikor az örömtől megzavarodott fogalmai kitisztultak, mégis csak arra a tudatra jött, hogy bizony nem 200 ezer frt az, a mit ő az 5. 10 számokkal a lutrin nyert, hanem csak 200 frt. De még kellemetlenebb lett a kiábrándulása, mikor a lottó gyűjtődében tudomására hozták, hogy nem is 200, de csak 2 frt az, a mit nyert. Elhatározta, hogy bubánatában megissza azt a szerencsétlen 2 frtot.

— **A király ajándéka egy debreczeni asszonynak** Szirmayné-Mészáros Jusztina művirág készítő tanárnót érte az a kitüntetés, hogy ajándékot kapott ő felségától a királytól. A múlt évi temesvári kiállításon Szirmayné művirág-kollekciójában a kiállított műtárgyak között volt ő felsége arczképe, melyet kedvenc virága, izléssel készített havasi gyopárkoszoru font körül. A kézi munkák e mű remeke, és a gyöngéd figyelem kellemesen lepte meg a kiállítást szintén meglátogató királyt, kinek figyelmét különösen felhívta a kereskedelmi miniszter a művirág osztályra. A nevezett tárgyat készítője emlékül ajánlotta fel a királynak, ki őszinte örömmel fogadta azt. A héten aztán a belügyminiszteriumtól ajándék érkezett ő felsége részéről. Szirmayné Mészáros Justin urnő czimére, mit is a főispán személyesen nyújtott át neki. A király figyelme: az ajándék nem más mint egy öt pecsétes levélben a szokott album alak. melynek lapjára legujabb (1892) veretű aranyok vannak beszurva. Ily eseteknél ugyan nem fő dolog, — de értéke több mint száz frt Bejárta az ország nagyobb városait s kinek virágkiállításával mindenütt élénken foglalkozott a sajtó; Debreczenben is szándékozik művirágkiállítást rendezni márczius hó elején, melyen részt vesznek debreczeni tanítványai, városunk több szép leánya is. Szirmayné az idén is nyit virágkészítő tanfolyamot egyházter 346 számú régi lakásán s ott jelentkezni lehet naponta. Azokat a hölgyeket, a kik tanítványai voltak, és a virágkiállításán részt akarnak venni, ingyen gyakorolja a virágkészítésben.

— **Megszököt cseléd.** El. V. cseléd leány 1 frt 30 kr. felpénz felvétele után megszökött Debreczenből, minthogy azonban visszajött, el is csípték és a bíróság elé állították.

— **A debreczeni iparos kör** 1892. évi január hó 31-én vasárnap saját pénztára javára a „Bika“ szálloda díjzámában zártkörű táncszünet rendez, Beléptijegy személyenként 1 frt. Beléptijegyek előre válthatók Szedlák József pénztárnoknál, ezenkívül Lőrincsik László aranyműve, Nagy András keztyű, továbbá Serli Ede és Huber József urak üzlethelyiségében és este a pénztárnál. Z nész Rácz Károly zenekara leend. Felülízetések köszönettel fogadtnak s hírlapilag nyugtáztatnak. A rendező: é g.

— **A III. i választókerület függetleni pártja** ma d. e. tartotta meg képviselőjelöltet állító gyűlését az „Angol királynő“ben Thaly Kálmán einöklete alatt, aki felszólított a választókat, hogy ajánljanak képviselő jelöltet. Erre kikiáltották dr. Bakonyi Samu ügyvédet akit Sebess György Gambettához hasonlítva ajánlott polgártársainak. Bakonyi Samu rövid idő múlva megjelenván a gyűlésen, kijelentette, hogy elfogadja a jelöltséget. B. Nagy János, Thaly Kálmán és Sebess György buzdító beszéde után a gyűlés Bakonyi Samu életével véget ért. Programbeszédét vasárnap tartja a Margit fürdőben.

— **Nagyvárad gyilkossága.** A szombat reggel Nagyváradon elkövetett gyilkosság ki van derítve. A tettes már a törvényszék ke-

zében van, bevallott mindent. Már az első kihallgatásokon nyomára jött Papolczy Ferenc kapitány hogy a tett reggelén k é t hajtsár járt a Schwartzné háza táján. Ezután a két hajtsár után jártak, meg is tudták, hogy G ó s z e Györgynek és Girány Zachariennek nevezik őket. Papolczy kapitány, ki egész buzgalommal fogott a büntény kiderítéséhez, megtudta, hogy D e b r e c z e n b e hajtottak marhákat, onnan várták őket haza. Tegnapelőtt meg is érkezett az egyik. A vámház személyzete értesítve volt és ott el is fogták G ó s z e Györgyöt. Ugyanakkor kézrekerült a másik is Girány Zacharie. G ó s z e t azzonal és nem is volt ereje tagadni, megvallott mindent. Előadta, hogy társaival együtt voltak a Sigfried házban. Ott perelést halottak Schwartzné és Karger Józsefné között. Girány akkor eltávozott őt pedig behívta Kargerné, hogy menjenek és Schwarztnét üssek agyon. A tett elkövetéséért egy forintot ígért neki. G ó s z e, aki be volt pálinkázva, bement vele. Kargerné azzal nyitott be: — Add meg a 80 krajczáromat! Nem adom mert már megadtam. Akkor Kargerné baltát vett elő szoknyája mögül és G ó s z e kezébe adta: — Üssed! Mikor a hajtsár rávágott a vén asszony fejére, Kargerné kivette kezéből a baltát és ő is többször rá vágott. — G ó s z e azután visszament az istállóba; a forintot se kapta meg. A tettest átadták az ügyészségnek. Girány aki teljesen ártatlan, szabadon mehetett. Kargerné azonban e vallomás dacára sem jött ki a tagadásból.

— **Helyreigazítás.** A presbiteri közgyűlés a debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében — nem mint tegnapi számunkban tévesen jeleztük 1892. Január hó 24-én hanem 23-án lesz.

— **Uj kesztyűk.** Eddig feles kesztyűkbe dudáltak a bundások, ha megfagytak az ujjai. Most uri módba jutnak. Ők is útjujú kesztyűvel parádézhatnak, — akár káplár uraimék. — Az „Armeblatt“ szerint néhány lovaszrednél megkísérelték, hogyan válnék be a hadseregben az ujjas kesztyű. — Az új kesztyűket gyapjuból készítik s a tenyer helyén bőr, vagy posztóval erősítik. Azt mondják, hogy attól jök, hogy a lovas, akinek kezeit diszítik, a kantárt jobban foghatja, s a keze se fagy meg rögtönösen. — Csakis később. Bakák erősen reménykednek hogy nekik is jut az ujságból, s már most örünek az extrának, mely a dutyiba viheti ugyan őket, de a hölgyeknek vasárnapi kimenőjükön büszkeséget szerzend majdan.

— **Miniszteri köszönet** A közoktatásügyi miniszter Steinfeld Mihály Debreczeni nagybirtokosnak és nejének Holitszer Lujának, kik Kis-Macs pusztai birtokukon egy 80—100 tanköteles befogadására alkalmas iskolát felállítottak, az ottani tanulókat tankönyvvel és tanszerekkel, majd téli ruhával ellátták, végül a tanítónak ellátáson kívül 300 forint fizetést biztosították — elismerő köszönetét nyilvánította.

— **S ebaleány logika.** „Hogyan Mari, már visszajött, hiszen mondtam, hogy azt az expressz levelemet vigye a főpostára?“ — „De hogy mentem én vele oly messzire, nagyságos asszonyom, azt tetszett mondani, hogy nagyon sürgős a levél, hát fogtam magam és bele dobtam a legközelebbi levélszekrénybe itt leon a sarkon.“

— **Takarodjon.** Nem lehet tudni hogy mi volt az eleje ennek a dolognak, csak annyi bizonyos, hogy a czepléd utca egyik házába a fiatal asszony után egy ur surrant be. Az ur szörnyen gigerli volt s roppant magasan hordta a fejét. Azután csend volt pár pillanútig. Azután meg egy ponton csattantó hangja visszhangzott a kapu alatt s mérges férfihang kiáltotta: — Takarodjon.

A gigerli, mikor kijött, piros volt s nem hordta magasan a fejét.

— **A differitisz gyógyítása.** A kir. orvosegyesület igazgató tanácsa elhatározta, hogy a differitisz gyógyításának kérdését egy a jövő hónapban tartandó külön ülésen meg fogja

vitatni. Az előadó dr. Bókai János kórházi igazgató lesz. Ez elhatározás egyik oka az, hogy a betegség járványszerűen pusztít, másik oka pedig egy könyvatos lap értesítése szerint — az, hogy az utóbbi időben több titkos és nem titkos szer jött forgalomba, „melyekről elvégre is tudományos véleményt kell mondani, nehogy feltalálók a közönséget továbbra is félrevezessék.“

Vegyes hírek.

* Örvendetes esemény a királyi családban.

A királyi családra, melyet az utóbbi időben annyi csapás ért, most végre örvendetes esemény is vár: Mária Valéria a főhercegnő, királyunk leánya, kinek apósa tegnap halt el Lichteneggbe utazott, hogy ott lebetegedését várja. E hir az egész monarchiában bizonyára lelkes örömet fog kelteni. Bécsi és müncheni lapok pedig azt a hirt közölték, hogy Stefánia a özvegy trónörökösné jegyet váltott Dom Miguel braganzai herceggel. A herceg 39 éves, özvegy s három gyermek atyja. Münchenben, hol Stefánia özvegy trónörökösné e napokban időzött, az eljegyzésről mint befejezett tényről beszéltek. De Bécsből illetékes forrásból egészen a l a p t a l a n a k nyilvánítják e hirt, mely már másodszer került forgalomba.

* **A clarencei herceg temetése** szerdán délelőtt tíz órakor kezdődött. A gyászmenet Sandringhamból a Wolferton pályaudvarba vonult. A walesi herceg és Fife herceg gyalog, a walesi hercegnő leányaival, György herceg, Teck hercegné és Teck Mary hercegnő kocsin követték a koporsót a Szentgyörgy-kápolnába vitték. Az istenitiszteletet a rochesteri ér ek celebrálta. A holttestet tegnap este helyezték örök nyugalomra a legközelebbi rokonok jelenlétében.

* **Halálos tyukszemvágás.** Vág-Ujhelyen Bánóczy tekintélyes földbirtokos tyukszemvágás közben megvágta a lába ujját. Nemsokára vérmérgezés tünetei mutatkoztak rajta. A beteghez egy bécsi orvos tanárt is hívtak s a lábát amputálták. De már ezzel sem lehetett életét megmenteni. Bánóczy pár órával az amputálás után iszonyu kínok közt meghalt.

* **Kihívás amerikai párbajra.** Dr. Orbán József a „Szabolcsmegyei Közlöny“ volt szerkesztője már néhány évvel ezelőtt összetűzött Kovács Elek nyiregyházi lakossal, mert ez a kuglizó társaság mulatságára őt nem hívta meg. A vita folyamán kölcsönösen megértették egymást, miért is Orbán elküldte segédeit Kovácshoz, ki szintén megbizottakat nevezett meg. Időközben egy nyilatkozatot tett közzé Orbánja lapjában, melyben közli, hogy Kovácsot párbajra hívta, még pedig nem közönséges fegyverekkel való pufogtatásra, hanem sokkal komolyabbra. Mikor a két fél segédei összejöttek, Orbán kijelentette, hogy ő csak amerikai párbajt akar. A segédek persze visszavonultak, de az ügyészség most vizsgálatot indított s a törvényszék fölmentette Orbánt a párbajra hívás vétsége alól, de sajtóvétség miatt (lapjában politikai cikket közölt) 100 frt fő és 10 frt mellékbüntetésre ítélte. A kir. tábla a vizsgálat adataiból a párbajra hívás tényét is bizonyítva látta s ezért Orbánt egy havi államfogházra ítélte. A kuria ezt a büntetést két heti államfogházra szállította le. Az indoklás kiemeli, hogy nemesak a kihívás történt meg, de tárgyalás is folyt a segédek között s a párbajt is csak az akadályozta meg, hogy a vádlott minden áron amerikai párbajt akart.

* **Képviselőjelölt bajai.** Sima Ferenc szentesi nyomda és laptulajdonosnak, kit a tápéi kerületben ellenzéki képviselőjelöltnek kiáltottak ki, nagyon rosszkor gyült meg a baja a bíróságokkal, éppen most a választások előtt. Először is a budapesti főügyészség sajtópört indított ellene nyilvános becsület sértés és rágalmazás miatt. A szegedi törvényszék meg jogerős ítélettel 8 napi fogházat mért rá, a mit most kell „leülnie“ Sima Ferenc orvosi bizonyítványra hivatkozva kérte ugyan, hogy „gyöngékedése“ miatt

később tölthesse ki a büntetését, de az igazságügyminiszter megtagadta a halasztást. Tudvalevő ugyanis, hogy Sima faluról-falura jár, programbeszédet tart s ebben a téli időben is bírja hirdetni az „igazságot“, bemutatni a szomszéd kertekben a pártjabeli jelöltek. Tehát nem féltik az egy héti eszöndes üdögéléstől. Ráadásul meg a szegedi kir. ítélőtábla is vád alá helyezte rágalmasz miatt, mert Csongrádmegye tisztviselőit a közgyűlési jegyzőkönyvek meghamisításáért.

Közgazdaság.

Vidéki takarékpénztárak záloglevél intézete.

Említettük, hogy a pozsonyi I. takarékpénztár már régebben tervezetet dolgozott ki mely szerint a vidéki takarékpénztárak az általuk adott jelzálogos kölcsönök alapján eszközözlendő közös záloglevél kibocsátására szövetkezethez volna bizonosodók. A takarékpénztár e tervezetéről most emlékiratot adott ki, mely részletesen foglalkozik a kérdéssel. Az emlékirat mindenekelőtt amellett érvel hogy helytelen az a nézet, mintha azok a takarékpénztáraknak, amelyek betéteik nagy részét jelzálogos ügyletekbe helyezik el, válság esetén okvetlenül fizetéképtelenekké kellene válniok.

A pozsonyi I. takarékpénztár tervezete szerint a takarékpénztárak jelzálogos követelésének alapján új mobil értékek bocsátatnak ki. E mobil érték — az új záloglevél — nem lehet üzérkedésre szánt papír, hanem a biztosságnak minden képzelhető és lehető garanciáival el kell látva lennie, mert a pénzpiac bizalma az ily papír benső értéke iránt, még válság idején is csak ily módon tartható fenn.

E garanciák elseje, hogy csak oly kölcsönök képezhessék a záloglevelek kibocsátásának alapját, amelyek a záloglevelek biztosításáról szóló 1876: XXXVI. törvény-cikk 13. §-a idevonatkozó szigorú határozmányainak teljesen megfelelnek. Másodszor az záloglevelek hitele a külföld szemében az állami ellenőrzés behozatala által emelkedő. Harmad sorban az állam részéről valamiféle alkalmas alakban az iránt volna biztosítás nyújtandó, hogy a takarékpénztárak, ha e zálogleveleket válság esetén betevőik kielégítése céljából értékesíteni kénytelenek, úgy az osztrák magyar bankkal, mint a külföldi pénzpiacokkal szemben a magyar kormány támogatására bizton számíthatnak. A kibocsátandó zálogleveleknek ne legyen más céljuk, minthogy az érdekelt pénztárak számára esetleges veszély esetén könnyen mozgósítható alapot képezzenek.

Az érdekelt takarékpénztáraknak a kötvényeik alapján kibocsátott záloglevelekből csak 20 százalék adatként át tényleg szabad rendelkezésre, míg a maradék válság esetére tartalékként őriztetnék és a központi intézet által kezeltenék. A záloglevelek kamatlába öt százalékos legyen.

A záloglevelek kibocsátásánál szükségesnek mondott korlátozásnak oly mérvűnek kellene lenni, hogy minden esatlakozó takarékpénztár kölcsönálladéka $\frac{1}{2}$ -da, nem betétei egy harmadnál nagyobb összeg erejéig zálogleveleket igénybe vehessen. A zálogleveleknek azonkívül a letétben levő kötvényekben 20% fölülfedezettel kellene bírniok.

A 30—40 évi időtartamra kibocsátott záloglevelek törlesztése évi kisorsolás útján történék. Az emlékirat szerint továbbá, a magyarországi vidéki takarékpénztárak záloglevél intézetének korlátolt felelőségen nyugvó szövetkezetként kellene megalakulnia. Előzetesen p. o. tízmillió forint értékű záloglevél volna kibocsátandó. Ez esetben a törvény 500.000 forintos biztosítási alap létezését követeli meg.

Végül a tervezet felemlíti, hogy az ország 440 vidéki takarékpénztára közt 37 intézet jelzálogkölcsönöknek összege 80 millió fortra rug.

OSARNOK.

Aper Agras.

Elbeszélés: Galánff Lajostól.

Istenem! ha én lettem volna.

A gazdag uzsona után az egész társaság a kertbe sétált.

Maga csunya! maga rossz ember! kezdte meg a szót a menyasszony, nem is kérdezi hogy néznek ki a virágok, pedig milyen gondnal ápoltam őket. Nézze! csak, milyen szépek, üdék, eltakartam töveiket utasítása szeriut, hanem a virág szárai, azok nsm mutatkoznak, pedig ön azt ígerte, hogy öszre szég virágai lesznek.

Egyetlen! szólt a völegény, nem is lesz azon virág, bimbó, mert ez a növény a tövébe nő.

A tövébe?!

Persze, hogy a tövébe.

E szavak után a lehajlik a völegény virágokhoz, marokra fog azokból egy példányt, s fel rántja a földből.

Uram fia! egy hatalmas sárga répa kerül elő az zgyagos fedelű házikóból, egy olyan szip példány, mely elég lett volna egy főzetre.

Tableux!

Volt erre kacaj, nevetés, hanem a vége, az még is nagyon szomorú lett.

A menyasszony faképnél hagyta völegénye esdeklésére görösös faldoklás között jelentette ki az ajtón keresztül hogy „el-mehet.“

Ujabb kérelmére a völegénynek, — bocsássa meg tréfáját — a zokogó menyasszony kidugta az ajtó nyílásán a jegygyűrűt.

Bravó! megérdemelte... meglett fizetve a sárga répa, a Brazíliai virág ára Szervus Friczi!

Egy ideig dadogott, mentegődött Friczi a mama előtt is, de bizony a mama oda se hederített az égből kidobott völegénynek, hallgatásáival ő is utilapot kötött a talpára.

Mikor aztán be látta Friczi, hogy itt hiába a hegedű szó, kérés esdeklés, rimázkodás, szedte vette sátor fáját... és el sompolygott.

Ugy kellett neki — gondoltam magamban én is, — mikor ezt a kis történetet hallgattam.

Utánna a társaság is csakhamar szétesz lott, Mindnyájan helyoselték a menyasszony maga tartását.

Én is így gondolkotam.

Harmadnapra fent volt a béke.

No! ha én a leány helyzetében vagyok. tovább is adom a haragost, odáig viszem, hogy Friczi térdein csuszik utánam. Hah! milyen édes lett volna ez a bosszu.

Az esküvő csakhamar megtörtént, egész csendben, s a boldog pár még az nap elutazott Friczi fa usi bitokára.

Adien! Friczi! szóltam tovább magamban a monológot, hanem azért nem szeretnék a bőrödben lenni, Török Báliot uram is megkeserülte a fekete levest, keserű lesz még a te fekete kávé is. de meg is érdemled ezt a Brazíliai sárga répáért. Büntetésül megétegetem volna veled azt a disz példányt, s adtam volna neked presentbe egy skatulya bicarbonsodát.

Ez is valami, mit!?

Az esküvő után csakhamar elfeledték az aper agras történetét.

* * *

A múlt nyáron... benn jártam, ott beszélte el nekem unoka hangom egyik leány kori barátja, egy szeretetre méltó aranyos menyecske az Aper Agras történetét, a melyet én elbeszélés alatt monológjaimmal kísérek, s a melynek az elbeszélő szerint nem volt más célja, mint kiábrándítani unoka

hugomat a nagy virág kertészkedésből, a ki e miatt egyéb házi teendőit elhanyagolta s oda terelni őt: hogy a különben derék leánykából jó házi asszony legyen, a ki mindenik felett első teendőjének ismerje azon betölteni, melyek reá a közel jövőben várnak s hogy csak ezek után, vegyen magának időt regény olvasásra, kanári madár etetésre, a virágok ápolására... kertészkedésre.

Friczi sógor ezt is elérte.

Ez már még is sok, sárga répa, és bocsánat! Azt is hallottam, hogy hugocsám valódi „helyre asszonyka“ lett, gondos, takarékos, mindenek felett pedig mintaképe a jó anyáknak.

No! még ez is a tetejébe.

Virágos kertje most is nagyon szép veteményes kertjének párja nincsen a megyében, hanem azért a sárga répa soha se kerül asztalára.

Jól teszi! az az hogy pardon! nem jól teszi, ha én hugom helyén lennék, háromszor találatnám fel Friczinek a sárga répát... egy héten.

* * *

Az Aper Agras, latinul kiejtve e két szót, semmit sem jelent, visszafelé — magyarul olvasva — s az első és második szónak második betűjét ékezeve mondva, sárga répa elbeszélésem czime.

Az ürdögös Friczi sógornak ez is boldogságot hozott. Lehet, hogy szereti, tejfelel jól be habozva a sárga répát, én részemről nem szeretem, a mint hogy nem szerette azt a Csegei cigány, a ki nagy kinlódással gyurta magába a lopott salátát, melyet a szürkének szánt.

Ez pedig úgy történt, hogy az árokparton már nem volt mit legelészni a szürkének, a more átlépte az árkot, s kezdte a salátát gyomlálni as urasági kertben. El akart illavi, de rajta vesztett. A szolgabíróhoz kísérték, a ki történetesen a községben volt... s épen az ebédnél ült. Az utolsó fogás... a pecsenye előtt volt. Szerette a tréfát. A mint a cigányt pandurja kíséretében meglátta, ki kiáltott a nyitott ablakon, „gyertek be!“

A cigány kötőjében hozta a salátát, három szép bokros fej volt, kandikált ki belőle.

No, cigány! hát megint bajba estél — rivalt rá a szolgabíró.

A cigány nem felelt.

Hol vetted azt a jerikói rozsasalátát! hiszen az uri gyomorba való nem a tiedbe!

No mondja főszolgabíró ur! hisz ez utilápu.

Az ám! a ménydörgös ménkü! Eszik azt az urak, nézd — mutat asztalára a szolgabíró, — én is azt eszem a pecsenye mellé.

Pecsenyével megjárja — vágott vissza a cigány, így magába a szürke is keservesen rájja.

Új le! mond a szolgabíró, ebédeljünk együtt, törd le végit, a gyökerét, aztán ide vigyázz! valahányszor én ebből a tejfele jerikói rozsából egy levelet viszek a számbhoz, ugyanannyiszor kapi be egy portiót. Értetted!?

Mit volt mit nem volt tenni, a cigány neki fonászzkodott, tömte a szájába a salátát. Egész habos lett a szája, úgy forgatta szájában az összerágott leveleket, mint a veszőzésre itelt katona a puská golyóit, hogy nyelvével össze ne harapja. Majd kidőlt a szeme a gödreiből, mikor nyelésre került a sor.

Jó volt e cigány!/? szólt az ebéd végzetével a szolgabíró.

Urnak való! üssön bele a devla a gusztuába a ki szereti, nekem jobban izslik a deglett liba... elengedem a salátáját.

* * *

Friczi sógor! olvassa el feleségének ezt a kis történetet. s ha kedves élete párja még ezek után is marad ama szándékánál, hogy meginvitál a jövő karácsonyi ünnepekre, hát én kijelentem: hogy elmegyek önköz, viszek önköz ajándékba három szem Brazíliai Aper Agras magot.

Jó lesz!/?

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárba

báli szövetek, színes selymek

francia VOILE-ok,

atlas, satin és batistok

továbbá

legyezők, virágok, csipkék,

báli belépők,

meyeket igen olcsón árusítanak el.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsater.

Eladó.

Egy igen szép nagy háztelek, egy mellék-utcában, de közel a piacához, a rajtalevő ócska épületekkel, bámulatos olcsó áron eladó.

Ertekezni lehet:

Turai Farkas irodájában.

Bor-kivonat.

Kitünő egészséges bor azonnali elkészítésére, mely a valódi természetes bortól nem különböztethető meg, ajánlom ezen elősmert különlegeséget.

2 kiló ára (elég 100 liter bornak) 5 ft 50 kr. Vény ingyen hozzáomagoltatik. Legjobb sikerért és egészség-szerűségért kezeskedem.

Spiritus-megtakarítása

elérhető felülmulhatlan pálinka erősítő-essenciával; ez a italnak kellemes, ízletes zamatot kölcsönöz és csak nálam kapható

1 kiló 3 ft 50 kr. (600—1000 literre,) használati utasítással együtt.

Ezekon kívül ajánlok mindenféle essenciát, rum, cognac, finom liqueurök stb. hez felülmulhatatlan jó-ágban. Vények ingyen hozzáomagoltatnak. Árlapok bérmentve.

Karl Philipp Pollák.

Essenen Specialitäten-Fabrik in Prag.

Szerény képviselők kerestetnek.

UJONNAN BERENDEZETT

gyapjuszövet-raktár.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helybel piacon egy rég tapasztalt hiányt pótlendő, a már közel 50 év óta fennálló

posztó-nagykereskedésünkben

egy a mai igéyeknek minden tekintetben megfelelő

kicsinybeni eladási osztályt

rendeztünk be, melyet, sem fáradságot, sem nagyobb befektetést nem kímélve,

a legújabb divan valódi ANGOL FRANCZIA

és az általunk itt meghonosított

Brassói, ujabban pedig Gácsai

gyapjuszövetekkel

felette dus választékban ellátván, ezeket minden versenyt kizáró

eredeti gyári árakban

fogjuk árusítani. Különös sulyt fogunk arra fektetni, hogy a n. é. közönség igényei nem csak a legjobb és legújabb divatu szövetek beszerzése, hanem legolcsóbban jegyzett gyári árak folytán észlelhető nagyobb megtakarítások által minden tekintetben kielégíttessenek.

Ezen újabb vállalatunkat a n. é. közönség szives pertfogásába ajánlván, maradtunk kiváló tisztelettel

Biedermann E. és Fia

posztó nagykereskedők.

VALÓDI FRANCZIA ÉS ANGOL SZÖVETEK.

tiszta gyapjúból készült brassói és gácsai szövetek.

Nagy raktár valódi színű egyenruházati és liberia szövetekben.

MEGHIVÁS.

A "B.-Ujvárosi takarékpénztár"

VIII-dik

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

folyó évi február hó 7-én, délelőtt 10 órakor,

a városháza nagytermében tartja,

melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Kelt B.-Ujváros, 1892 évi Január 17-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Az 1891. évi mérleg előterjesztése.
2. Igazgatósági jelentés.
3. Felügyelő bizottság előterjesztése.
4. Elnök, két igazgatósági tag és egy felügyelő választása.
5. Indítványok.

Jegyzés. A zárszámadás, úgyszintén az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az i. tézet helyiségében megtekinthető.

KÖNYVNYOMDA.

KÖNYVKÖTÉSZEZET.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt
s 3 gyorsajtóval berendezett

➔ **LEGNAGYOBB** ➔

KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Széchenyi-utca Simon-ház.

Ajánlkozik mindennemű

nyomdai munka gyors és díszes kiállítására.

➔ Községi és gyámi rovatos ívek, ➔

hivatalos nyomtatványok minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok,
falragaszok, körlevelek, gyászjelentések,
LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK.

Báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek
➔ a legjutányosabb árakon ➔
állításnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

KÖNYVKÖTÉSZEZETÜNKBEN

mindenféle díszes és egyszerű munkák
gyorsan és jutányos áron elkészíttetnek.

